

Parkovi za sve (Zagrebački parkovi – može li drugačije?)

Urbana bioraznolikost – mogućnosti prilagođenog upravljanja

KRATAK PREGLED

Urbana bioraznolikost?

Javne gradske površine koje predstavljaju izvore bioraznolikosti?

Primjeri upravljanja bioraznolikošću iz Grada Zagreba

Pristup upravljanju gradskim površinama kojim se doprinosi unaprjeđenju urbane bioraznolikosti

URBANA BIORAZNOLIKOST

- raznolikost organizama unutar ljudskih naselja i u njihovoj okolini
- doprinos kvaliteti života građana kroz usluge ekosustava
- rekreacija
- odmor
- okupljanja i edukacija stanovništva o prirodi

ZELENA INFRASTRUKTURA – GRAD ZAGREB

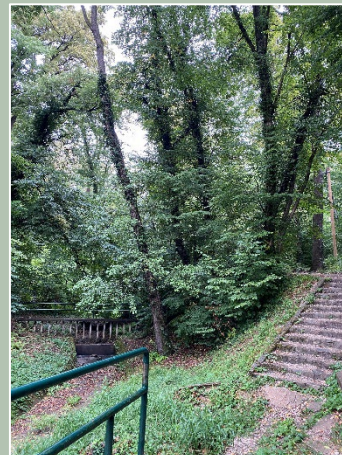
**Urbana
poljoprivreda**

Parkovi

**Stambeno
zelenilo**

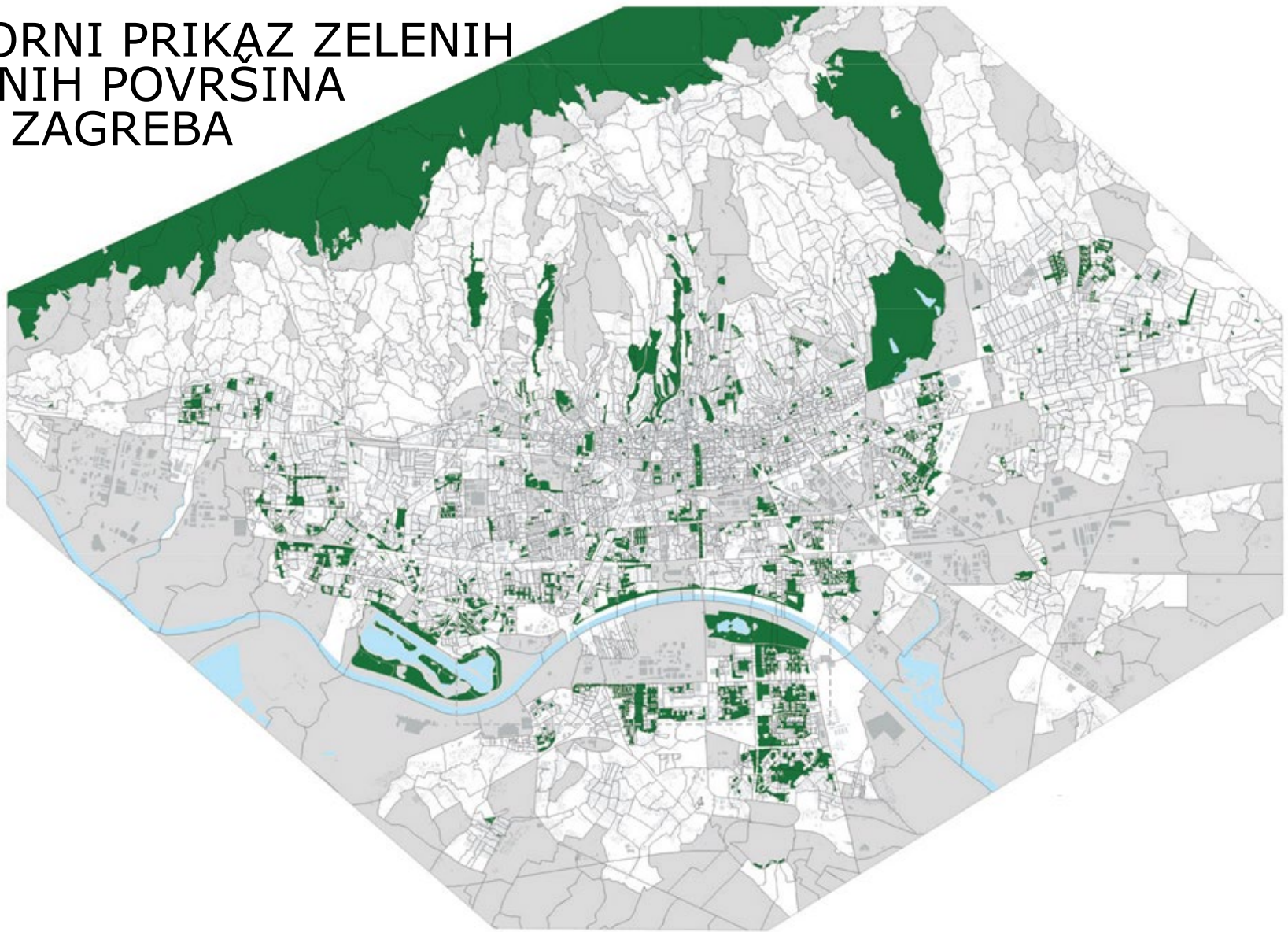

**Gradske
šume**

**Vodne
površine**

PROSTORNI PRIKAZ ZELENIH I VODENIH POVRŠINA GRADA ZAGREBA

- Izvori bioraznolikosti
- Nedovoljna povezanost između površina – neispunjen potencijal za postizanje zelene infrastrukture u punom smislu

UPRAVLJANJE URBANOM BIORAZNOLIKOŠĆU

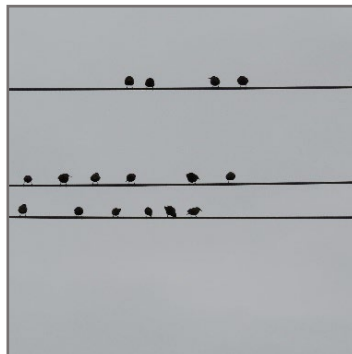
ASPEKTI

Povećanje
bioraznolikosti u
urbanim
ekosustavima

Upravljanje
nepoželjnim vrstama
unutar urbanih
ekosustava

SPECIFIČNI PRIMJERI URBANE BIORAZNOLIKOSTI – ZAGREB

Fauna - vrane

Flora i fauna - travnjaci

Flora – invazivne strane biljne vrste

BROJNOST VRANA U GRADU ZAGREBU

- Upravljanje gradskim staništima – utjecaj na ptice
- Mali broj gradskih površina s grmljem, niskim stablima koja pogoduju drugim vrstama ptica
- Vranama pogoduju uredne, otvorene livade s rijetkim stablima koje su brojne u Zagrebu
- Problem vrana izražen u Novom Zagrebu, a primjer parka u kojem nema dovoljno grmlja je Bundek

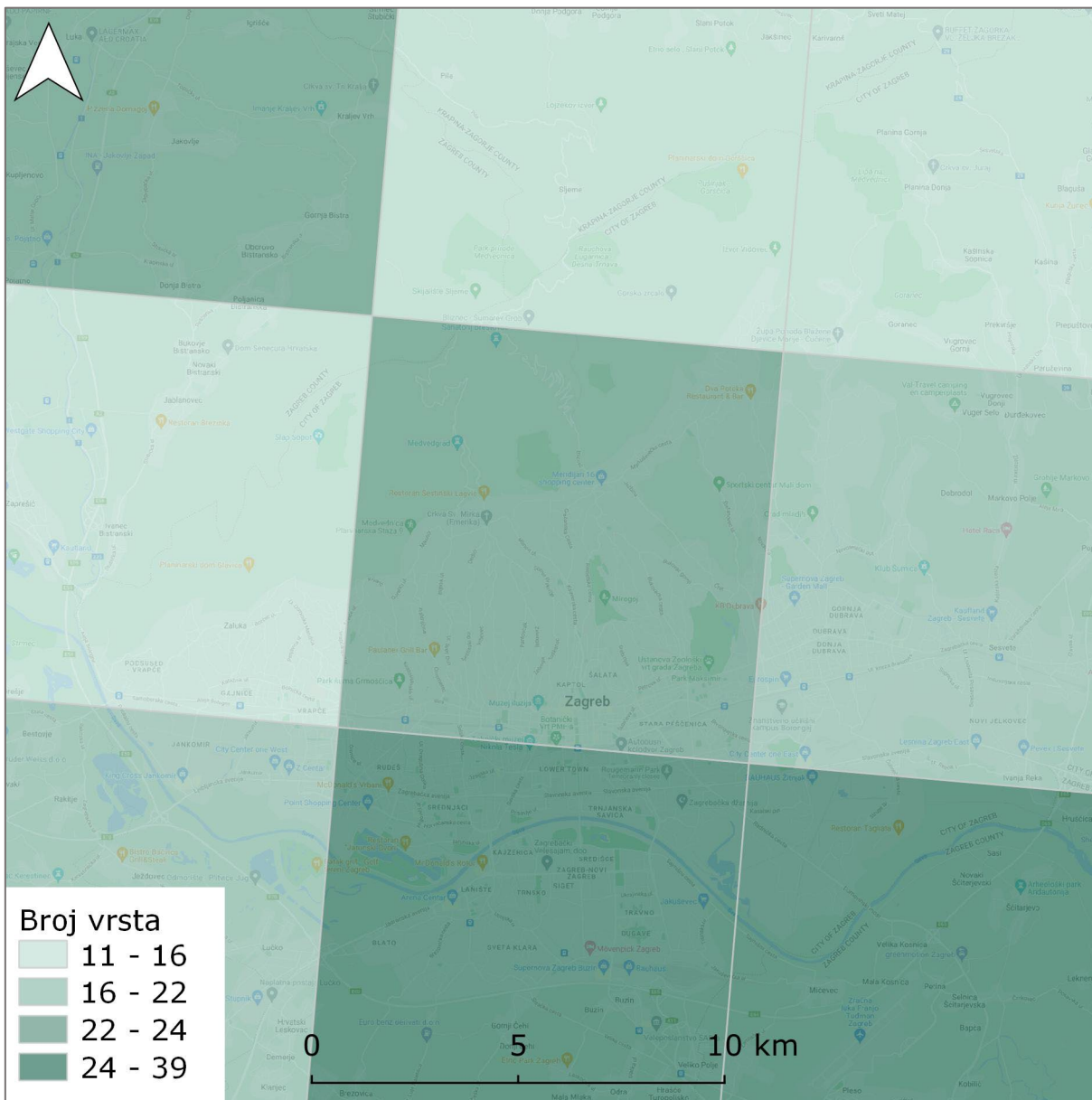
SMANJENJE BROJNOSTI VRANA – POVEĆANJE BROJNOSTI OSTALIH VRSTA PTICA

- Sadnja biljnih vrsta pogodnih za ptice
- Tisa je primjer vrste pogodne za gniježđenje, skrivanje ptica, izvor hrane
- Glog, svib, bršljan
- Prilagođeno održavanje vegetacije

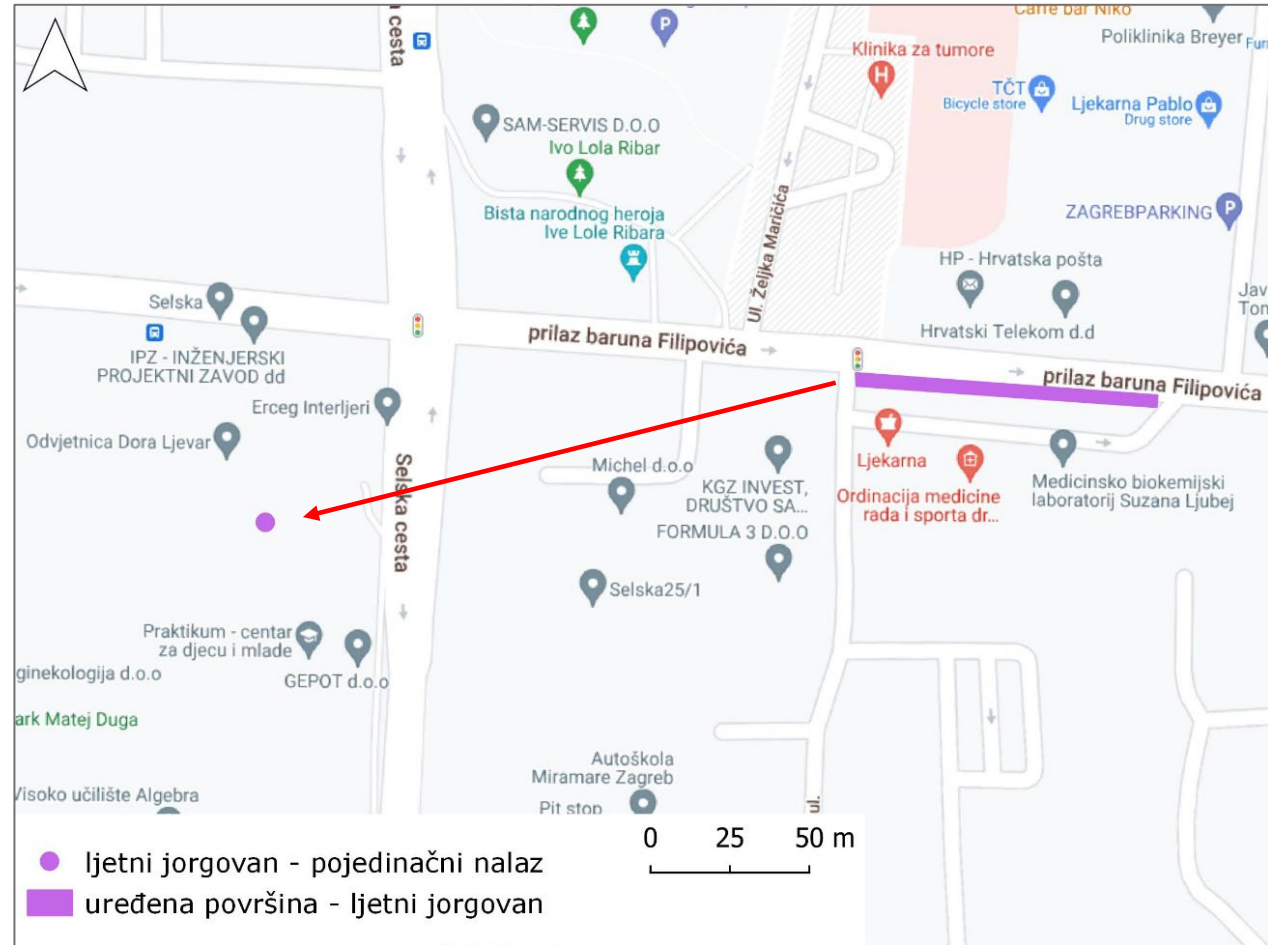

INVAZIVNE STRANE BILJNE VRSTE

PRIMJER ŠIRENJA STRANE BILJNE VRSTE IZ GRADA ZAGREBA

- Sadnja stranih biljnih vrsta prilikom uređenja javnih površina – doprinos njihovom širenju po gradu

RJEŠENJE

- Sadnja neinvazivnih ukrasnih biljnih vrsta
- Sadnja zavičajnih vrsta
- Informacije o invazivnim vrstama na stranici:
<https://invazivnevrste.haop.hr/katalog>

Katalog stranih vrsta

Katalog uključuje podatke o rasprostranjenosti stranih i invazivnih stranih vrsta, osnovne podatke o biologiji i ekologiji stranih vrsta, procjene rizika invazivnosti stranih vrsta, putove unošenja i širenja stranih vrsta, mjere upravljanja i iskorjenjivanja vrsta te ostale bitne informacije vezane za status invazivnosti vrsta. Svi podaci uneseni u katalog za svaku pojedinu vrstu mogu se preuzimati iz kataloga u obliku predložaka te se dalje koristiti.

Znanstveni ili hrvatski naziv vrste *

Prisutnost strane vrste u RH *

PRETRAGA [Napredna pretraga](#)

Search: 1 records...

Znanstveni naziv vrste	Hrvatska imena	Status u RH	Sadržajnost na listama	Tip staništa	Prisutnost strane vrste u RH	Mogući putevi unosa
<i>Buddleja davidii</i> Franch.	Davidova budleja, ljetni jorgovan	Strana		Kopneno (terestričko)	Prisutna u prirodi	Spontano širenje

TRAVNJACI – IZVORI URBANE BIORAZNOLIKOSTI

- Cmrok – česta košnja
- Manji intenzitet košnje u pojedinim zonama za povećanje bioraznolikosti biljaka, beskralježnjaka, ptica, malih sisavaca

TRAVNJACI – IZVORI URBANE BIORAZNOLIKOSTI

- Cmrok – intenzivna rasvjeta
- Planiranje rasvjete zelenih površina u skladu s relevantnim zakonima/pravilnicima kako se ne bi narušavalo stanje urbane bioraznolikosti

Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja NN 14/19

- Zabranjeno je svjetlosne snopove usmjeriti prema nebu ili prema prirodnom vodnom tijelu
- U zaštićenim područjima, radi očuvanja ekosustava i bioraznolikosti, postavljati svjetiljke korelirane temperature boje svjetlosti iznad 2200 K
- Definirano ugrađivanje svjetiljki s dopuštenim razinama rasvjetljavanja okoliša za vanjsku rasvjetu prema Pravilniku

Pravilnik o zonama rasvjetljenosti, dopuštenim vrijednostima rasvjetljavanja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima NN 128/2020

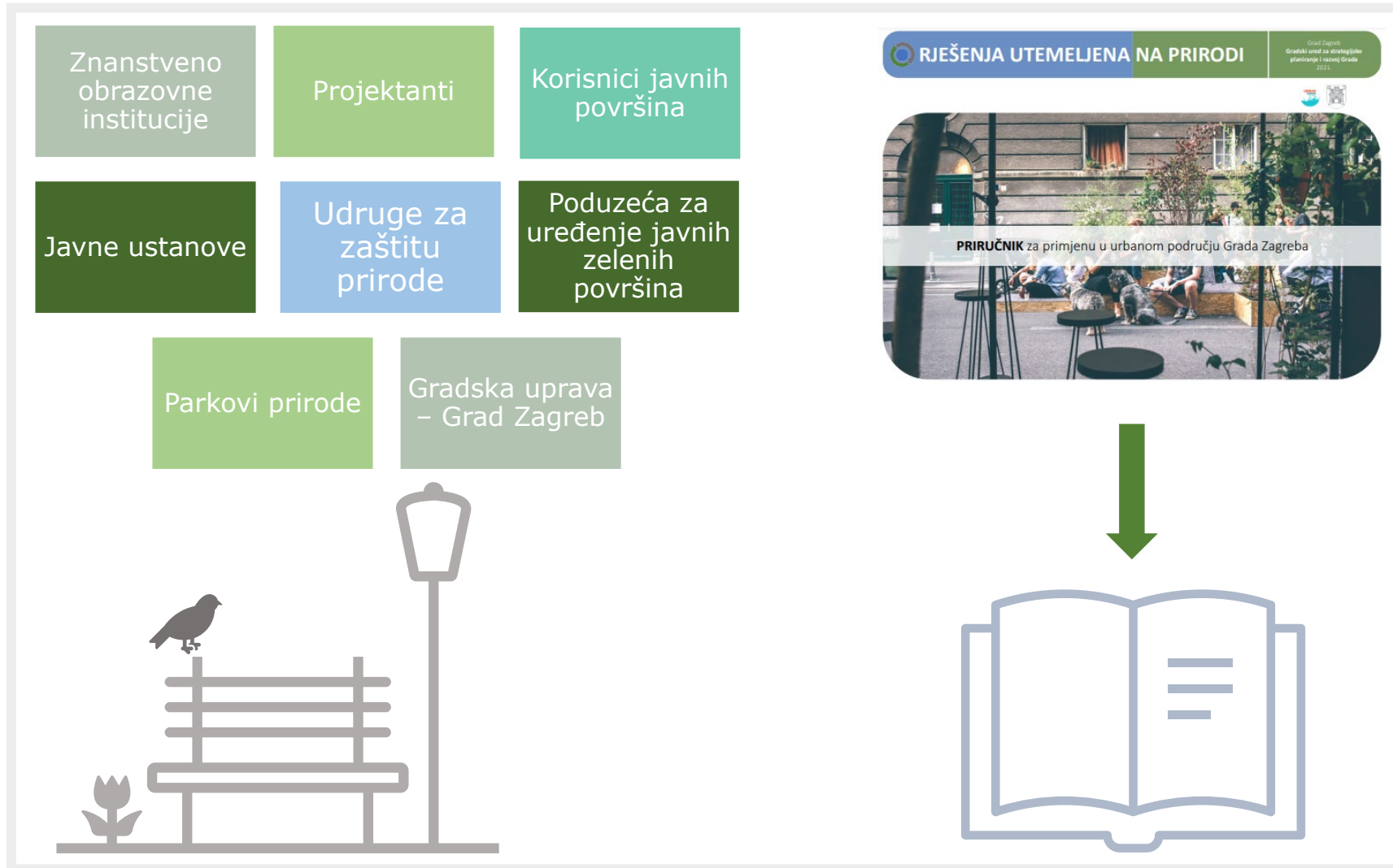
- RH podijeljena na zone rasvjetljenosti ovisno o sadržaju i aktivnostima koje se u tom prostoru nalaze
- E2 (Područja niske ambijentalne rasvjetljenosti): Zone korištenja unutar parkova prirode i nacionalnih parkova, Zaštićena područja unutar granica naselja

PRILAGOĐENO UPRAVLJANJE KOJE DOPRINOSI RAZVOJU URBANE BIORAZNOLIKOSTI

STRUČNO

SPECIFIČNO

A close-up photograph of a garden filled with zinnia plants. In the foreground, a vibrant pink zinnia flower with a yellow center is in full bloom on the left. To its right, a white zinnia flower with a yellow center is also in bloom. The background is filled with lush green leaves and stems of other zinnia plants, some with small buds. The overall scene is bright and colorful, capturing the beauty of a well-maintained garden.

Hvala na pažnji!

Dora Čukelj mag.oecol.
VITA PROJEKT d.o.o.

Ilica 191 C
10 000 Zagreb

T 01/ 3774 240

F 01/ 3751 350

M 098 6218 968

E info@vitaprojekt.hr

VitaPROJEKT_{d.o.o.}

IZVORI PODATAKA

Literatura

- Grad Zagreb Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada (2021): Rješenja utemeljena na prirodi - Priručnik za primjenu u urbanom području Grada Zagreba
- Savard, J.-P. L., Clergeau, P. i Mennechez, G. (2000): Biodiversity concepts and urban ecosystems. Landscape and Urban Planning, 48(3-4): 131-142. [https://doi.org/10.1016/S0169-2046\(00\)00037-2](https://doi.org/10.1016/S0169-2046(00)00037-2)
- Nilon, Charles (2010): Urban biodiversity and the importance of management and conservation. Landscape and Ecological Engineering, 7. 45-52. 10.1007/s11355-010-0146-8.
- <https://www.nationalgeographic.com/environment/article/urban>
- https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwigv_jb6tX6AhUJ7KQKHwGPDYMQFnoECAYQAQ&url=https%3A%2F%2Frepozitorij.pmf.unizg.hr%2Fislandora%2Fobject%2Fpmf%3A8705%2Fdatastream%2FPDF%2Fdownload&usg=AOvVaw3Fm8hw_Q-yuzohxuzrV1kS
- <https://www.biom.hr/dnevnik-sive-vrane-malo-o-urbanjoj-bioraznolikosti/>
- <https://www.greenpeace.org/croatia/bioraznolikost-preduvjet-zdravog-zivota/>
- <https://www.croatiaweek.com/zagreb-named-europes-2nd-greenest-capital-city/>
- <https://wwf.ca/habitat/urban-areas/#:~:text=Urban%20biodiversity%20refers%20to%20the,MAMROT%2C%202013>
- <https://www.greenpeace.org/static/planet4-croatia-stateless/2021/04/d212cd93-gradska-zelena-infrastruktura-u-zagrebu-model-dostupnosti.pdf>

Fotografije

- <https://www.flickr.com/photos/11308468@N06/49282588931/in/photolist-24xzJR2-teUrp-9mQz2W-2h7TbTm-29Gij6t-audNSf-77X7Gk-bQ3mJn-5b9Q4N-EzNcSK-ttDFZi-2gtCxCd-J4KnLZ-qSpTBP-4BywVP-B3EefH-8bXXLY-H6ERLN-4sXVFZ-63qmbX-8Qinuk-4uj8Ga-71qYi8-LBHvLo-64LFpt-xs2gw-cqH1-qfWmh-5Y1SzL-E8h6y-24pP8rp-7fu2uo-2hBxMUh-2aERS3J-4HtsQm-4Pja8T-bFEaBK-a6z3SY-6EPGWq-oFNnLy-K5nMev-3jBJpr-JXqcj2-ET3HT-6vjpxY-aDfD7X-2i5W9Ha-2nDfHX8-5rBmZZ-4a2nbu>
- <https://www.zgportal.com/zginfo/cmrok-zagrebacko-brdo-i-park-popularno-gradsko-izletiste-i-sanjkaliste/>
- <https://www.bengalurusustainabilityforum.org/urban-biodiversity>